

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ганета Минкова Минкова

член на Научното жури, назначено със Заповед № РД 38-242/26.06.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Професионално направление 3.6. Право (Финансово и данъчно право) за нуждите на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Стопански факултет

1. ДАННИ ЗА ПРОЦЕДУРАТА

Д-р Савина Иванова Михайлова-Големинова е единствен кандидат, който е подал заявление за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, научна област 3.6 Право, Финансово и данъчно право. Конкурсът е обявен в „Държавен вестник“ (бр. 21 от 13.03.2020 г.)

Кандидатът е приложил документи съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ).

Преценката на представените документи показва, че са налице условията за провеждане на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, уредени в ЗРАСРБ.

2. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Д-р Савина Михайлова-Големинова е родена в София. Завършва висшето си образование през 1993 г. в Юридическия факултет на СУ “Кл. Охридски”.

От 1995 до 1996 г. тя работи като главен експерт в Главна данъчна дирекция на Министерство на финансите.

През 2009 г. Савина Михайлова-Големинова работи като съветник в кабинета на председателя на Народното събрание.

През 2014 г. Савина Михайлова-Големинова работи е съветник в политическия кабинет на заместник министър-председателя на Република България.

Паралелно с работата си в държавни органи тя не е прекъсвала преподавателската си дейност. Тя е дългогодишен преподавател с 27 годишен стаж.

След успешно издържан конкурс през 1993 г., тя работи като главен асистент в Юридически факултет на Софийския университет. От 2019 г. до настоящия момент тя е главен асистент в Стопанския факултет на същия университет.

Д-р Савина Михайлова-Големинова е специализирала в Университета в Оксфорд, в Центъра за европейски изследвания в Страсбург, в Университета в Лодз, Полша, в Международното бюро за данъчна информация - IBFD, Амстердам, Холандия, и други международни организации. Също така е участвала в обучения в Холандския парламент.

Д-р Савина Михайлова-Големинова е преподавател по Финансово и Данъчно право в Софийския университет.

Д-р Савина Михайлова-Големинова е член на Международната данъчна асоциация (IFA) и на Европейската асоциация на професорите по данъчно право (EATLP). През 2018 г. тя взе активно участие в Организационния комитет на годишната конференция на IFA, България, и Юридически факултет на Софийския университет. Тя също е била член на Програмния комитет на Конференцията за електронна демокрация и

открито управление, която се провежда от 22 до 24.05.2013 г. в Центъра за електронно управление, Дунавски университет, Австрия.

Също така д-р Савина Михайлова-Големинова е член на Софийски адвокатски съвет.

3. ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИ ПУБЛИКАЦИИ ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА

Д-р Савина Михайлова-Големинова има активна научна дейност, изразяваща се в значителен брой научни публикации в български и чуждестранни издания в областта на данъчното облагане, особено на влиянието на правото на ЕС върху вътрешното данъчно законодателство не само в България, но и в други държави членки. Информацията за нейните монографии, статии и доклади е публично достъпна на интернет адрес: <https://authors.uni-sofia.bg/AuthorPublications.aspx?id=680a14e7-b17c-4f68->.

За настоящата процедура д-р Савина Михайлова-Големинова е представила списък с 13 свои научни труда, който включва: една монография със заглавие „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатите за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и Финансовото право“; една студия със заглавие "Предизвикателства при преговорите за присъединяване, пред които са изправени кандидатите за членство в ЕС в областта на данъчното облагане“, публикувана на английски език; 10 статии, някои от които са публикувани на английски и руски език; един доклад.

3.1. „Предизвикателствата пред държавите членки и кандидатите за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и Финансовото право“ (монография)

Монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатите за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и Финансовото право“ включва цялостен и подробен анализ на много важни и неизследвани проблеми. Кандидатката изразява идеята, че в наши дни не може да се постигне напредък в областта на данъчното облагане без съвместните усилия на държавите членки. В изследването тя очертава необходимостта от регионално сътрудничество и обмен на добри практики в областта на законодателството, административните процедури, бизнеса и науката. Тази идея е в унисон с принципите на ЕС, залегнали в учредителните договори.

Монографията очертава източниците на данъчното право на ЕС, на българското данъчно право, както и международните договори за избягване на двойното данъчно облагане. В този аспект авторката повдига въпроса защо е важно да се идентифицират правните източници на споменатите три нива. И тя намира отговор в твърдението, че Европейският съюз е изграден върху правен ред, който се опира на актове, подобни на Конституция, и има за цел да обедини тези договорени на наддържавно ниво правила с националното право на държавите членки и с международните договори.

Държавите членки се отказват от суверенитет, за да могат да бъдат част от засилено колективно решаване на проблеми. От друга страна, те са суверенни в областта на прякото данъчно облагане, тъй като ЕС не формира собствени приходи от преки данъци. Обаче правният ред на държавите членки трябва да съответства на правните принципи на съюза и на международните договори.

Паралелно с развитието на правото на ЕС и на националните законодателства на държавите членки тече процес на промяна на правилата на международното данъчно облагане. Някои стратегии за данъчно планиране използват празнините и несъответствията в правилата за данъчно

облагане, за да „изчезва“ облагаемата печалба или тя да бъде „прехвърлена“ в територии, където не се осъществява стопанска дейност и в същото време ставката на корпоративния данък е ниска. Проектът BEPS на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) си поставя за цел да разреши тези проблеми, но в резултат на това правилата за данъчно облагане стават все по-сложни.

В монографията всички тези въпроси, които са съвсем нови за българската правна наука, са изследвани в голяма дълбочина.

Друг приносен момент в монографията е изследването на преговорите за присъединяване към ЕС, които са недостатъчно разработени не само в България, но според мен и в Европа. По време на този процес проблемите на данъчното облагане придобиват нова сила. Тъй като някои от държавите, съседни на България, са кандидатки за влизане в ЕС, влиянието на изследванията на д-р Големинова върху района е осезаемо.

На проблемите, възникващи по време на присъединителния процес, е посветена не само монографията, но и студията „Предизвикателства при преговорите за присъединяване, пред които са изправени страните-кандидатки за членство в ЕС в областта на данъчното облагане“, която е част от книга, издадена от Университета в Ниш, Сърбия.

Като държава членка Република България има своята роля за разпространение на добри практики на Балканите за успешното приключване на преговорния процес. Без съмнение в това отношение монографията и студията са много актуални, като кандидатката поставя тази проблематика и като дискуссионен въпрос.

3.2. Статии и доклади

В редица от представените научни статии и в доклада кандидатката е поставила на обсъждане различни аспекти и тенденции на развитието на

националното и европейското данъчно законодателство. Изследваните са подходите и методите, които данъчната политика на България трябва да следва, за да отговори на предизвикателствата, свързани с глобализацията на икономическите процеси.

Друг важен проблем, свързан със съвременното данъчно право, е облагането на дигиталните доставки, което се изследва в статията „Упражняване на правата на данькоплатците при прилагане на спогодбите в условията на цифровата икономика“, издадена на руски език. Законът трябва да определя точно какви са задълженията на данькоплатците, тъй като за гражданите и организациите е важно да съществува сигурност по отношение на техните задължения. Данъчните закони се усложняват като обем и съдържание, но те трябва да бъдат ясни. В статията се изследват правата и задълженията на данъчнозадължените лица, както и резултатите, които се очакват от въвеждане на новите подходи в данъчното облагане.

Европейските структурни и инвестиционни фондове в България са също ключов момент в научното творчество на д-р Големинова. Тя изследва проблемите, пред които са изправени институционалните фондове в България, в статията „Предизвикателства и възможности пред правната и институционалната рамка за управление на европейските структурни и инвестиционни фондове в България“, която е публикувана на английски.

3.3. Научни приноси

Научните приноси бяха посочени във връзка с разглеждането на отделните представени за рецензиране научни трудове на кандидата, но може да бъде обобщено следното:

Приносите за науката на кандидатката могат да бъдат определени като значителни. В монографията, студията, статиите и доклада е поставена

основата за бъдещи дискусии по важни проблеми на данъчното облагане и кохезионните и структурни европейски фондове.

Анализирани са и новите виждания на ЕК по отношение на облагане на цифровите доставки.

Изследвани са съвременните виждания за мястото и ролята на данъците, изведени са съвременни цели на данъчната политика и са изследвани съвременните тенденции в данъчната политика на ЕС. В тази връзка са направени редица предложения *de lege ferenda*.

4. ЦИТИРАНИЯ

Значимостта на научните трудове на д-р Савина Михайлова-Големинова се доказва и от броя на цитиранията - 22. В представения списък с цитирания са посочени такива от български автори.

5. УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ

Въпреки че участието в проекти може да не бъде оценявано в настоящата процедура, бих желала да спомена, че д-р Савина Михайлова-Големинова е участвала като експерт в разработването на редица проекти.

6. КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Като член на журито по конкурса за доцент нямам бележки по отношение на научната и изследователската дейност на д-р Савина Михайлова-Големинова. Препоръчвам на кандидатката да продължи научните си изследвания и публикации в областта на данъците и данъчното облагане.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените научни трудове: монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатите за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и Финансовото право“; студията

"Предизвикателства при преговорите за присъединяване, пред които са изправени кандидатите за членство в ЕС в областта на данъчното облагане"; статиите и доклада, изпълняват изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

Те не повтарят тематично представения за придобиване на образователната и научна степен "доктор" дисертационен труд.

На основание на научните приноси и преподавателската практика предлагам Научното жури да предложи на Факултетния съвет при Стопански факултет, Софийски университет, главен асистент д-р Савина Иванова Михайлова-Големинова да бъде назначена на академичната длъжност „доцент”.

Гр. София

С уважение:

/проф. д-р Ганета Минкова/